

Tähis	JPT-18
Viide	JPT-06
Versioon	01

Kinnitas:		Liis Salumäe	Direktor	01.01.2020
Koostas:		Liis Salumäe	Direktor	01.01.2020
	Allkiri		Ametikoht	kuupäev

LOODETE JA PLATSENDADE SAATMINE HISTOLOOGILISEKS UURINGUKS

EESMÄRK

Juhendi eesmärk on kehtestada ühtsed nõuded loodete ja platsentade histoloogiliseks uuringuks saatmiseks. Juhend kehtib patoloogiasteenistuses ja uuringumaterjali saatvates asutustes.

VASTUTUS

Juhendi täitmise eest vastutab teenistuse direktor (või tema kohusetäitja). Konkreetse tööprotsessi läbiviimise eest vastutab vastavat tööülesannet teostav töötaja.

TEGEVUSKIRJELDUS

Üldinfo: Patoloogiasteenistus on avatud tööpäeviti kl 8–16.

Fikseerimata uuringumaterjalid tuleb laborisse saata esimesel võimalusel. Kuni saatmiseni tuleb neid hoiustada külmkapis +4°C juures (mitte sügavkülmutada!). Transportimiseks kasutada termokonteinerit ja külmakehasid.

Uuringud saata järgmisele aadressile:

Patoloogiasteenistus, K-korpuse 9-korrus, Tartu Ülikooli Kliinikum, L.Puusepa 8, Tartu 50406

Täiendav info:

vanemlaborant Merje Jakobson (merje.jakobson@kliinikum.ee; 5331 9684)

ülemlaborant Piret Mängel (piret.mangel@kliinikum.ee; 5331 9683)

direktor dr Liis Salumäe (liis.salumae@kliinikum.ee; 5331 9693)

1. Surnult sündinud loode sünnikaaluga alla 500 grammi (koos platsentaga)

- Registreeritakse histoloogilise uuringuna. Loode ja platsenta kuuluvad ühe uuringu alla.
- Uuringumaterjal saata koos vajalikke andmeid kajastava histoloogilise uuringu saatekirjaga ja fikseerimata kujul. Formaliinis fikseerimine muudab koed tihkeks ja rabedaks, mille tõttu on nende edasine uurimine tehniliselt keeruline.
- Kasutada lekkekindlalt suletavat saateanumat. Uuringumaterjali võib eelnevalt täiendavalt pakendada kilekotti ja imavasse paberlinasse. Loode ja platsenta võivad olla koos ühes saateanumas.
- Saateanum markeerida patsiendi andmetega (ema ees- ja perekonnanimi ning isikukood). Soovitav on kasutada patsiendi juhukleebist (triipkoodi), et vältida laboris patsiendi identifitseerimisel (saatekirja ja saateanuma markeeringute vastavuse kontroll) tekkivat mittevastavust. Triipkoodi puudumisel markeerida saateanuma kereosa veekindla markeriga – patsiendi andmed kirjutada trükitähtedega ja loetavalt.
- Kuni transportimiseni hoida uuringumaterjali saateanumat külmkapis +4°C juures (mitte sügavkülmutada!). Transportimiseks kasutada termokonteinerit ja külma-kehasid.

Tähis	JPT-18
Viide	JPT-06
Versioon	01

2. Vastsündinu alates sünnikaalust 500 grammi või alates 22. rasedusnädalast sündinud elutunnustega loote (südamelöögid, hingamine ja loote liigutused) surma korral ja surnult sündinute puhul alates sünnikaalust 500 grammi:

- Kui uuringule või lahangule suunatakse loode või laps, siis tuleb võimalusel saata ka platsenta. Uurimiseks tuleb saata need platsentad, mida raviarst peab oluliseks (esineb loote- või emapoolne näidustus, sünnitusaegne probleem vm).
- Registreeritakse lahangu - vajalik patoanatomilise lahangu saatekiri, mis on vormistatud lapse isikukoodiga (mitte kasutada ema nime!).
- Platsentad registreeritakse histoloogilise uuringuna (vajalik histoloogilise uuringu saatekiri).
- Identifitseeritav surnukeha (ID-pael või patsiendi juhukleebis surnukeha pakkematerjalil) saata koos vajalikke andmeid kajastava patoanatomilise lahangu saatekirja ja saatelehega "Surnu saatmiseks surnukambrisse" ning vastsündinu looga või suuremate laste puhul haiguslooga.
- Kuni transportimiseni hoida surnukeha külmkapis +4' juures (mitte sügavkülmutada!). Transportimiseks kasutada spetsiaalset transportkasti.

Platsenta saata koos surnukehaga ja koos histoloogilise uuringu saatekirjaga - vormistada ema nimega!

Uuringumaterjal saata koos vajalikke andmeid kajastava histoloogilise uuringu saatekirjaga ja fikseerimata kujul. Formaliinis fikseerimine muudab koed tihkeks ja rabedaks, mille tõttu on nende edasine uurimine tehniliselt keeruline.

- Kasutada lekkekindlalt suletavat saateanumat. Uuringumaterjali võib eelnevalt täiendavalt pakendada kilekotti ja imavasse paberlinasse.
- Saateanum markeerida patsiendi andmetega (ema ees- ja perekonnanimi ning isikukood). Soovitatav on kasutada patsiendi juhukleebist (triipkoodi), et vältida laboris patsiendi identifitseerimisel (saatekirja ja saateanuma markeeringute vastavuse kontroll) tekkivat mittevastavust. Triipkoodi puudumisel markeerida saateanuma kereosa veekindla markeriga – patsiendi andmed kirjutada trükitähtedega ja loetavalt.

Mitmikute platsentade puhul on oluline märgistada nabaväädid (näiteks I kaksik – üks klamber, II kaksik võib jääda siis märgistamata; I kolmik üks klamber, II kolmik kaks klambrit, III kolmik võib jääda märgistamata).

3. Platsenta

Platsentad registreeritakse histoloogilise uuringuna (vajalik histoloogilise uuringu saatekiri).

Uuringumaterjal saata koos vajalikke andmeid kajastava histoloogilise uuringu saatekirjaga ja fikseerimata kujul. Formaliinis fikseerimine muudab koed tihkeks ja rabedaks, mille tõttu on nende edasine uurimine tehniliselt keeruline.

- Kasutada lekkekindlalt suletavat saateanumat. Uuringumaterjali võib eelnevalt täiendavalt pakendada kilekotti ja imavasse paberlinasse. Loode ja platsenta võivad olla koos ühes saateanumas.
- Saateanum markeerida patsiendi andmetega (ema ees- ja perekonnanimi ning isikukood). Soovitatav on kasutada patsiendi juhukleebist (triipkoodi), et vältida laboris patsiendi identifitseerimisel (saatekirja ja saateanuma markeeringute vastavuse kontroll) tekkivat mittevastavust. Triipkoodi puudumisel markeerida saateanuma kereosa veekindla markeriga – patsiendi andmed kirjutada trükitähtedega ja loetavalt.

Tähis	JPT-18
Viide	JPT-06
Versioon	01

- Kuni transportimiseni hoida uuringumaterjali saateanumat külmkapis +4°C juures (mitte sügavkülmutada!). Transportimiseks kasutada termokonteinerit ja külma-kehasid.

Mitmikute platsentade puhul on oluline märgistada nabaväädid (näiteks I kaksik – üks klamber, II kaksik võib jääda siis märgistamata; I kolmik üks klamber, II kolmik kaks klambrit, III kolmik võib jääda märgistamata).